

Sygn. akt IV GC 109/22

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 maja 2023 roku

Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Fabrycznej, Wydział IV Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący: SSR Filip Wesołowski

Protokolant: Nicola Kubik-Rusak

po rozpoznaniu w dniu 20 kwietnia 2023 roku we Wrocławiu

na rozprawie

sprawy z powództwa M. W. i A. W.

przeciwko (...) spółka z o.o. - Realizacja Inwestycji - spółce komandytowej we W.

o zapłatę

I. zasądza od strony pozwanej na rzecz powodów kwotę 60941,14 zł (sześćdziesiąt tysięcy dziewięćset czterdzieści jeden złotych i czternaście groszy) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 10 września 2021 roku do dnia zapłaty;

II. zasądza od strony pozwanej na rzecz powodów kwotę 8448 zł kosztów procesu.

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 22 września 2021 roku powodowie M. W. i A. W., prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą AS P.H.U. s.c., domagali się od strony pozwanej (...) spółka z o.o. - Realizacja Inwestycji - spółki komandytowej we W. zasądzenia kwoty 60941,14 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie oraz kosztami procesu. W uzasadnieniu wskazali, że zawarli (jako podwykonawcy) z generalnym wykonawcą ((...) S.A. w O.) umowę na wykonanie robót budowlanych (inwestorem była strona pozwana). Powodowie wykonali prace określone w umowie. Wynagrodzenie powodów miało być płatne częściami na podstawie faktur VAT, a podstawą do ich wystawienia miały być protokoły zaawansowania robót. Z każdej z faktur generalny wykonawca zatrzymał część wynagrodzenia na zabezpieczenie należytego wykonania robót z tytułu kaucji krótkoterminowej (w łącznej wysokości 109482,27 zł), a z ostatniej faktury kwotę 60941,14 zł z tytułu kaucji długoterminowej. Wobec rozwiązania umowy pomiędzy inwestorem i generalnym wykonawcą powodowie odstąpili od umowy z generalnym wykonawcą w zakresie niezrealizowanej części umowy. Powodowie na podstawie art. 647¹ k.c. wystąpili także z powództwem przeciwko stronie pozwanej o zapłatę wynagrodzenia w kwocie 109482,27 zł (z tytułu kaucji krótkoterminowych) i powództwo to zostało uwzględnione. Strona odmówiła także powodom zapłaty kwoty dochodzonej pozwem (z tytułu kaucji długoterminowej), mimo wezwania do zapłaty.

W dniu 29 listopada 2021 roku został wydany nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, którym zasądzono kwotę dochodzoną pozwem oraz 6665 zł kosztów procesu.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie kosztów procesu. Przyznała zawarcie umów wskazanych w pozwie. Zarzuciła jednak, że tutejszy Sąd nie jest związany wyrokami innych Sądów, ponieważ moc wiążąca orzeczenia odnosi się tylko do treści jego sentencji, a nie uzasadnienia. Strona

pozwana zarzuciła także, że kwota dochodzona pozwem nie stanowiła wynagrodzenia, które jest objęte solidarną odpowiedzialnością inwestora. Niezależnie od powyższego strona pozwana zarzuciła, że do zaistnienia przesłanek odpowiedzialności solidarnej inwestora niezbędne jest spełnienie przesłanek określonych w art. 647¹ k.c., co nie zostało przez powodów wykazane (w szczególności w zakresie przedstawienia pisemnego zgłoszenia inwestorowi szczegółowego zakresu robót budowlanych oraz ich akceptacji).

W dalszych pismach procesowych strony podtrzymały swoje dotychczas zgłoszone stanowiska.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 2 czerwca 2017 roku (...) spółka z o.o. - Realizacja Inwestycji - spółka komandytowa we W. (wykonawca) zawarła z (...) S.A. w O. (generalnym podwykonawcą) umowę o roboty budowlane nr 2/06/2017/ (...)/ (...), na mocy której wykonawca zlecił generalnemu podwykonawcy wykonanie robót polegających na realizacji przedsięwzięcia inwestycyjnego w postaci budowy budynków mieszkalnych wielorodzinnych A1 i A2 wraz z garażami podziemnymi, niezbędną infrastrukturą techniczną i zagospodarowaniem terenu, stanowiących etap I i etap II inwestycji pod nazwą „Zespół budynków mieszkalnych wielorodzinnych A1, A2, A3, A4, A5 z garażami podziemnymi, lokalami usługowymi w parterze A4, zagospodarowaniem terenu oraz niezbędną infrastrukturą przy ul. (...) we W.” za wynagrodzeniem ryczałtowym określonym na kwotę 42290000 zł. Terminy realizacji ustalono następująco: I odbiór na 30 września 2018 roku, a II odbiór na 30 października 2018 roku.

W §12 ust. 1-3 umowy wskazano, że zabezpieczeniem należytego wykonania przedmiotu umowy przez generalnego podwykonawcę będzie kaucja w formie gwarancji ubezpieczeniowej. Wskazano także, że gwarancja ubezpieczeniowa zostanie udzielona na równowartość 6% wartości kontraktu oraz będzie gwarancją bezwarunkową, bezsporną, płatną na każde żądanie w terminie 14 dni. Z zabezpieczenia należytego wykonania umowy wniesionego w formie gwarancji ubezpieczeniowej wykonawca był uprawniony między innymi do zaspokojenia wymagalnych roszczeń podwykonawców o zapłatę należnego im wynagrodzenia, niezapłaconego przez generalnego podwykonawcę w przypadku, kiedy taki podwykonawca wystąpił do wykonawcy o zapłatę za wykonane roboty budowlane w ramach odpowiedzialności solidarnej wynikającej z przepisu art 647¹ k.c.

W §14 umowy strony ustaliły okresy odpowiedzialności generalnego podwykonawcy z tytułu rękojmi i gwarancji wskazując, że generalny podwykonawca będzie odpowiedzialny wobec wykonawcy z tytułu ustawowej rękojmi za wady (fizyczne i prawne) przedmiotu umowy, która miała obejmować wszystkie prace, roboty budowlane, materiały, urządzenia i rzeczy. W przypadku wad fizycznych rękojmia miała wynosić sześć lat. Generalny podwykonawca udzielił również wykonawcy gwarancji jakości na wszelkie prace i materiały wykonane w ramach inwestycji w następujących okresach:

- konstrukcja budynków i budowli – 6 lat;
- pozostałe roboty, materiały i wyposażenie – 5 lat;
- urządzenia i osprzęt – nie krócej niż okres odpowiedzialności dostawców i producentów urządzeń, w zależności od tego, który okres jest dłuższy, w każdym przypadku nie krócej niż 2 lata.

W przypadku, gdy generalny podwykonawca otrzymał od producenta lub dostawcy materiałów lub urządzeń gwarancję jakości lub rękojmię w zakresie szerszym niż wynikający z umowy lub z kodeksu cywilnego, to zobowiązywał się do przeniesienia na wykonawcę tych uprawnień w formie umowy przelewu praw przy I odbiorze.

Zgodnie z §15 ust. 1 umowy generalny podwykonawca był uprawniony do zatrudnienia podwykonawców dla realizacji przedmiotu umowy, po uprzednim uzyskaniu pisemnej zgody wykonawcy. Jednocześnie wskazano, że umowa z podwykonawcą musi zawierać następujące postanowienia: „Po zatwierdzeniu protokołu procentowego zaawansowania robót każdej z pozycji harmonogramu podwykonawca zobowiązany jest do wpłaty generalnemu podwykonawcy kaucji pieniężnej, tytułem zabezpieczenia wszelkich roszczeń generalnego podwykonawcy z tytułu

niewykonania lub nienależytego wykonania przez podwykonawcę umowy. Wpłata kaucji nastąpi najpóźniej w dniu, w którym przypada termin płatności przez wykonawcę faktury przejściowej wystawionej przez podwykonawcę za wykonane roboty. Generalny podwykonawca nie będzie zatrzymywał tytułem kaucji wynagrodzenia należnego do wypłaty podwykonawcy, natomiast w przypadku niewpłacenia przez podwykonawcę kaucji generalnemu podwykonawcy przysługuje uprawnienie do potrącenia wierzytelności z tytułu niezapłaconej kaucji pieniężnej z jakąkolwiek wierzytelnością podwykonawcy. (...) W każdym przypadku, kiedy generalny podwykonawca wymaga od podwykonawcy wniesienia kaucji pieniężnej zobowiązany jest on do przedłożenia wykonawcy potwierdzenia wniesienia przez podwykonawcę kaucji pieniężnej lub złożenia przez niego podwykonawcy oświadczenia o potrąceniu wierzytelności”.

W §17 umowy strony uregulowały kwestię odstąpienia od umowy wskazując, że oprócz przypadków określonych w kodeksie cywilnym przysługiwało im prawo odstąpienia od umowy, w terminie trzech lat od dnia zawarcia umowy. Niezależnie od innych postanowień umowy lub uprawnień wynikających z kodeksu cywilnego, wykonawca mógł odstąpić od umowy z przyczyn leżących po stronie generalnego podwykonawcy między innymi w przypadkach, gdy:

- opóźnienie w rozpoczęciu lub zaawansowaniu robót na budowie przekroczy 21 dni kalendarzowych w stosunku do harmonogramu (ust. 2a);
- opóźnienie w zapłacie wynagrodzenia podwykonawcy lub dalszemu podwykonawcy wynosi więcej niż 30 dni od daty dokonanego przez wykonawcę odbioru i zapłaty na rzecz generalnego podwykonawcy za wykonanie roboty budowlane (ust. 2 c);
- w stosunku do generalnego wykonawcy zgłoszono wnioski o ogłoszenie upadłości (ust. 2d).

W razie odstąpienia od umowy generalny podwykonawca zobowiązany był między innymi do sporządzenia przy udziale wykonawcy protokołu inwentaryzacji robót na dzień odstąpienia, który miał być również protokołem jakościowym odbioru robót wykonanych do dnia odstąpienia (w przypadku niesporządzenia inwentaryzacji przez generalnego podwykonawcę w terminie 10 dni od zawiadomienia o odstąpieniu wykonawca miał spisać protokół inwentaryzacji jednostronnie.

(dowód: bezsporne;

umowa nr (...) z dnia 2.06.2017 roku – k. 86-96)

W dniu 18 lipca 2017 roku A. W. i M. W., prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą AS P.H.U. s.c. (podwykonawcy) zawarli z (...) S.A. w O. (generalnym wykonawcą) umowę na wykonanie robót budowlanych dotyczących budowy zespołu budynków mieszkalnych wielorodzinnych przy ul. (...) we W. wraz z zagospodarowaniem terenu oraz niezbędną infrastrukturą, na warunkach określonych w protokole-ofercie podwykonawcy nr (...) z dnia 18 lipca 2017 roku.

Na mocy tej umowy podwykonawcy zobowiązali się do wykonania na rzecz generalnego wykonawcy wewnętrznych instalacji wodno-kanalizacyjnych, instalacji kanalizacji deszczowej (...), instalacji c.o., zabezpieczeń p.poż. dotyczących instalacji wodno-kanalizacyjnych za wynagrodzeniem ryczałtowym w łącznej kwocie 2820000 zł netto.

Podwykonawcy wyrazili zgodę na potrącenie przez generalnego wykonawcę z każdej wystawionej przez siebie faktury 0,70% jej wartości netto z tytułu ryczałtowego udziału w kosztach utrzymania terenu budowy. Ustalono także kwestie związane z gwarancją i rękojmią na wykonane roboty wskazując, że termin w tym zakresie wynosi 72 miesiące. Jednocześnie ustalono, że zabezpieczenie należytego wykonania umowy w okresie wykonywania robót wynosi 5% całkowitej wartości przedmiotu umowy netto, a zabezpieczenie należytego wykonania umowy w okresie gwarancji jakości i rękojmi wynosi 2,5% całkowitej wartości przedmiotu umowy netto. W umowie zawarto także postanowienia szczegółowe wynikające z umowy z inwestorem wskazując między innymi, że zabezpieczenie należytego wykonania umowy w okresie wykonywania robót będzie dokonywane poprzez wpłatę przez podwykonawcę na rzecz generalnego

wykonawcy określonego w protokole-ofercie podwykonawcy procenta kwoty z każdej faktury częściowej wystawionej generalnemu wykonawcy przez podwykonawcę (kaucja gwarancyjna krótkoterminowa). Wpłata kaucji miała nastąpić najpóźniej na 3 dni robocze przed dniem, w którym przypadał termin płatności odpowiedniej faktury częściowej. Wierzytelności z tytułu niezapłaconej w terminie kaucji generalny wykonawca mógł potrącić z jakiegokolwiek wierzytelności podwykonawcy, w szczególności z wierzytelności objętej najbliższą fakturą częściową podwykonawcy. Wskazano także, że zabezpieczenie należytego wykonania umowy w okresie gwarancji jakości i rękojmi będzie dokonywane poprzez wpłatę przez podwykonawcę na rzecz generalnego wykonawcy określonego w protokole-ofercie podwykonawcy procenta kwoty z całości umownego wynagrodzenia netto (kaucja gwarancyjna długoterminowa). Wpłata kaucji miała nastąpić najpóźniej na 3 dni robocze przed dniem, w którym przypadał termin płatności ostatniej faktury częściowej. Wierzytelności z tytułu niezapłaconej w terminie kaucji generalny wykonawca mógł potrącić z jakiegokolwiek wierzytelności podwykonawcy, w szczególności z wierzytelności objętej najbliższą fakturą częściową podwykonawcy. Ustalono wreszcie, że podwykonawca oraz generalny wykonawca w terminie do dnia 31 grudnia 2019 roku będzie uprawniony do odstąpienia od umowy w zakresie pozostałej niezrealizowanej części umowy w przypadku, jeżeli umowa pomiędzy generalnym wykonawcą a inwestorem zostanie rozwiązana na skutek odstąpienia od umowy przez generalnego wykonawcę lub inwestora. Uprawnienie do odstąpienia w takim przypadku mogło być zrealizowane w terminie 90 dni od dnia odstąpienia od umowy pomiędzy generalnym wykonawcą a inwestorem. Do umowy dołączono harmonogram prac, stanowiący załącznik nr 1 do umowy, w którym wskazano, że roboty rozpoczną się w dniu 19 lipca 2017 roku, a ich zakończenie nastąpi w dniu 29 sierpnia 2018 roku.

Do umowy zastosowanie znajdowały ogólne warunki umów obowiązujące w umowach o roboty budowlane zawieranych przez (...) S.A. z podwykonawcami (OWU).

Zgodnie z punktem 2.1 OWU wynagrodzenie należne podwykonawcom miało być płatne na podstawie faktur częściowych. Podstawą do wystawienia faktury częściowej był protokół stanu zaawansowania robót stwierdzający ukończenie przez podwykonawców wszystkich robót składających się na określony etap robót oraz nie stwierdzający wad lub usterek (pkt 2.3 OWU). W punkcie 7.9 OWU wskazano, że zabezpieczenie należytego wykonania umowy w okresie wykonywania robót będzie dokonywane poprzez potrącenie na poczet kaucji gwarancyjnej określonego w protokole-ofercie podwykonawcy procenta kwoty z każdej faktury częściowej wystawionej generalnemu wykonawcy przez podwykonawcę (kaucja krótkoterminowa). Jeżeli procent kwoty nie zostanie określony w protokole-ofercie podwykonawcy strony ustaliły, że generalny wykonawca będzie uprawniony do potrącenia 10% wartości każdej faktury częściowej. Natomiast w punkcie 7.10 OWU zaznaczono, że zabezpieczenie należytego wykonania umowy w okresie gwarancji jakości i rękojmi będzie dokonywane poprzez potrącenie na poczet kaucji gwarancyjnej z ostatniej faktury częściowej wystawionej generalnemu wykonawcy przez podwykonawcę, po dokonaniu potrącenia, określonego w protokole-ofercie podwykonawcy procenta kwoty całości umownego wynagrodzenia netto (kaucja długoterminowa). Jednocześnie w punkcie 7.11 OWU wskazano, że kaucja gwarancyjna stanowiąca zabezpieczenie należytego wykonania umowy w okresie wykonywania robót zostanie zwrócona podwykonawcy w niewykorzystanej na zaspokojenie roszczeń generalnego wykonawcy części w terminie 30 dni od daty sporządzenia protokołu odbioru końcowego, jednak nie wcześniej niż w terminie 21 dni od otrzymania wniosku podwykonawcy o zwrot tej części kaucji gwarancyjnej. Z kolei w punkcie 7.12 OWU wskazano, że kaucja gwarancyjna stanowiąca zabezpieczenie należytego wykonania umowy w okresie gwarancji jakości i rękojmi zostanie zwrócona podwykonawcy w niewykorzystanej na zaspokojenie roszczeń generalnego wykonawcy części w terminie 30 dni od daty upływu ostatniego z okresów gwarancji jakości i rękojmi, jednak nie wcześniej niż po usunięciu wszystkich wad i usterek ujawnionych w okresie gwarancji jakości i rękojmi i nie wcześniej niż w terminie 21 dni od otrzymania wniosku podwykonawcy o zwrot tej części gwarancyjnej. Dodatkowo w punkcie 8.2 OWU ustalono, że podwykonawca zapłaci generalnemu wykonawcy kary umowne z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania umowy za między innymi opóźnienie w dotrzymaniu terminu zakończenia wszystkich robót oraz opóźnienie w dotrzymaniu terminu rozpoczęcia lub zakończenia etapów.

(dowód: bezsporne;

protokół-oferta z dnia 18.07.2017 roku z załącznikami – k. 17-26 i 97-100)

Po przekazaniu frontu robót podwykonawcy przystąpili do ich realizacji. Pierwszy etap prac został wykonany do dnia 31 sierpnia 2017 roku, co zostało potwierdzone protokołem stanu zaawansowania robót nr (...). Wartość robót do zafakturowania określono na 101500 zł brutto, wartość kaucji krótkoterminowej określono na 5075 zł, a wartość obciążeń do potrącenia na 873,92 zł. W oparciu o powyższy dokument podwykonawcy w tym samym dniu wystawili generalnemu wykonawcy fakturę VAT nr (...) na kwotę 101500 zł, z czego generalny wykonawca zatrzymał 5075 zł na zabezpieczenie należytego wykonania robót.

W dniu 4 października 2017 roku generalny wykonawca przełał na konto podwykonawcy kwotę 95551,08 zł z tytułu „ (...)”. W dniu 31 sierpnia 2017 roku podwykonawcy złożyli oświadczenie o stanie rozliczenia robót wykonanych w okresie od 19 lipca 2017 roku do 31 sierpnia 2017 roku wskazując, że należne im od generalnego wykonawcy wynagrodzenie za wykonanie umowy podwykonawczej w kwocie brutto 2820000 zł zostało zapłacone w części obejmującej kwotę 0 zł, a do zapłaty pozostała jeszcze kwota 101500 zł, objęta fakturą nr (...), której termin płatności upływał w dniu 26 września 2017 roku oraz kwota w wysokości 2718500 zł, która nie została jeszcze zafakturowana, lecz zostanie objęta fakturą wystawioną do dnia 30 października 2018 roku.

(dowód: bezsporne;

protokół stanu zaawansowania robót z dnia 31.08.2017 roku – k. 193-194;

faktura VAT nr (...) – k. 27;

oświadczenie – k. 167;

potwierdzenie płatności – k. 27v)

W dniu 3 października 2017 roku podwykonawcy wystawili generalnemu wykonawcy fakturę VAT nr (...) na kwotę 31500 zł, płatną do dnia 24 października 2017 roku.

Płatność z tego tytułu została dokonana przez generalnego wykonawcę w dniu 2 listopada 2017 roku w kwocie 29653,78 zł, z czego generalny wykonawca zatrzymał 1575 zł na zabezpieczenie należytego wykonania robót.

(dowód: bezsporne;

faktura VAT nr (...) – k. 28;

potwierdzenie płatności – k. 28v)

W dniu 30 listopada 2017 roku został sporządzony protokół stanu zaawansowania robót nr (...) dotyczący kolejnego etapu realizacji robót – za listopad 2017 roku, w którym wskazano, że wartość robót do zafakturowania wynosi 42000 zł brutto, kaucja krótkoterminowa 2100 zł, a wartość obciążeń do potrącenia 915,12 zł. Na podstawie protokołu podwykonawcy wystawili fakturę VAT nr (...) na kwotę 42000 zł, z czego generalny wykonawca zatrzymał kwotę 2100 zł na zabezpieczenie należytego wykonania robót.

W dniu 3 stycznia 2018 roku generalny wykonawca przełał na konto podwykonawców kwotę 38984,88 zł z tytułu „ (...)”. Oświadczeniem z dnia 30 listopada 2017 roku podwykonawcy wskazali, że należne im od generalnego wykonawcy wynagrodzenie za wykonanie umowy podwykonawczej w kwocie brutto 2820000 zł zostało podwykonawcom zapłacone w części obejmującej kwotę 133000 zł, a do zapłaty pozostała jeszcze kwota 42000 zł z faktury nr (...), której termin płatności upływał w dniu 2 grudnia 2017 roku oraz kwota w wysokości 2645000 zł, która nie została jeszcze zafakturowana, lecz zostanie objęta fakturą wystawioną do dnia 30 października 2018 roku.

(dowód: bezsporne;

protokół stanu zaawansowania robót z dnia 30.11.2017 roku – k. 189-190;

faktura nr (...) – k. 29;

oświadczenie z dnia 30.11.2017 roku – k. 164;

potwierdzenie płatności – k. 29v)

W dniu 29 grudnia 2017 roku sporządzono protokół stanu zaawansowania robót nr (...) za kolejny etap realizacji prac – grudzień 2017 roku, określając wartość robót do zafakturowania na kwotę 138651 zł brutto, wartość kaucji krótkoterminowej na 6932,55 zł, a wartość obciążenia do potrącenia na 1747,29 zł. Na podstawie protokołu podwykonawcy wystawili fakturę VAT nr (...) na kwotę 138651 zł brutto, z czego generalny wykonawca zatrzymał kwotę 6932,55 zł na zabezpieczenie należytego wykonania robót.

W dniu 24 stycznia 2018 roku generalny wykonawca przelał na konto podwykonawcy kwotę 129971,16 zł z tytułu „ (...)”. Oświadczeniem z dnia 29 grudnia 2017 roku podwykonawcy wskazali, że należne im wynagrodzenie od generalnego wykonawcy za wykonanie umowy podwykonawczej w kwocie brutto 2820000 zł zostało zapłacone w części obejmującej kwotę 133000 zł, w związku z czym do zapłaty pozostała jeszcze kwota 138651 zł objęta fakturą nr (...), której termin płatności upływał w dniu 30 stycznia 2018 roku, kwota 42000 zł objęta fakturą nr (...), której termin płatności upływał w dniu 2 stycznia 2018 roku oraz kwota w wysokości 2506349 zł, która nie została jeszcze zafakturowana, lecz zostanie objęta fakturą wystawioną do dnia 30 października 2018 roku.

(dowód: bezsporne;

protokół stanu zaawansowania robót z dnia 29.12.2017 roku – k. 184v-185;

faktura nr (...) – k. 30;

oświadczenie z dnia 29.12.2017 roku – k. 184;

potwierdzenie płatności – k. 30v)

W dniu 31 stycznia 2018 roku został sporządzony protokół stanu zaawansowania robót nr (...), obejmujący kolejny etap realizacji prac – styczeń 2018 roku, w którym wartość robót do zafakturowania określono na 247144,50 zł brutto, kaucję krótkoterminową na 12357,22 zł, a wysokość obciążeń do potrącenia na 2681,41 zł brutto. Na podstawie protokołu podwykonawcy wystawili fakturę VAT nr (...), opiewającą na kwotę 247144,50 zł, z czego generalny wykonawca zatrzymał kwotę 12357,22 zł na zabezpieczenie należytego wykonania robót.

W dniu 9 marca 2018 roku generalny wykonawca przelał na konto podwykonawców kwotę 60000 zł z tytułu „ (...)”. Następnie w dniu 15 marca 2018 roku generalny wykonawca przelał na konto podwykonawców kwotę 62105,87 zł z tytułu „ (...)”, a w dniu 16 marca 2018 roku kwotę 107500,09 zł z tego samego tytułu. Oświadczeniem z dnia 31 stycznia 2018 roku podwykonawcy wskazali, że wynagrodzenie należne im od generalnego wykonawcy za wykonanie umowy podwykonawczej w kwocie brutto 2820000 zł zostało zapłacone w części obejmującej kwotę 313651 zł. Do zapłaty pozostała jeszcze kwota 247144,50 zł objęta fakturą nr (...), której termin płatności upływał w dniu 27 lutego 2018 roku oraz kwota w wysokości 2259204,50 zł, która nie została jeszcze zafakturowana, lecz zostanie objęta fakturą wystawioną do dnia 30 października 2018 roku.

(dowód: bezsporne;

protokół stanu zaawansowania robót z dnia 31.01.2018 roku – k. 186v-188;

faktura nr (...) – k. 31;

oświadczenie z dnia 31.01.2018 roku – k. 186;

potwierdzenia płatności – k. 31v-32)

W dniu 28 lutego 2018 roku został sporządzony protokół stanu zaawansowania robót nr (...) za następny etap realizacji prac – luty 2018 roku, gdzie jako kwotę robót do zafakturowania wskazano 290350 zł brutto, wartość kaucji krótkoterminowej 14517,50 zł oraz wartość obciążeń do potrącenia 2499,91 zł brutto. Na podstawie protokołu podwykonawcy wystawili fakturę VAT nr (...) na kwotę 290350 zł, z czego generalny wykonawca zatrzymał kwotę 12357,22 zł na zabezpieczenie należytego wykonania robót.

W dniu 5 kwietnia 2018 roku generalny wykonawca przelał na konto podwykonawców kwotę 173332,59 zł z tytułu „ (...)”, następnie w dniu 9 kwietnia 2018 roku kwotę 50000 zł, a w dniu 13 kwietnia 2018 roku kwotę 50741,69 zł z tego samego tytułu. Oświadczeniem z dnia 28 lutego 2018 roku podwykonawcy wskazali, że wynagrodzenie należne im od generalnego wykonawcy za wykonanie umowy podwykonawczej w kwocie brutto 2820000 zł zostało zapłacone w części obejmującej kwotę 313651 zł. Do zapłaty pozostała jeszcze kwota 290350 zł objęta fakturą nr (...), której termin płatności w dniu 27 marca 2018 roku, kwota 247144,50 zł objęta fakturą nr (...), której termin płatności upływał w dniu 27 lutego 2018 roku oraz kwota w wysokości 1968.854,50 zł, która nie została jeszcze zafakturowana, lecz zostanie objęta fakturą wstawioną do dnia 30 października 2018 roku.

(dowód: bezsporne;

protokół stanu zaawansowania robót z dnia 28.02.2018 roku – k. 181-182;

faktura nr (...) – k. 33;

oświadczenie z dnia 28.02.2018 roku – k. 191;

potwierdzenia płatności – k. 33v-34)

W dniu 30 marca 2018 roku został sporządzony protokół stanu zaawansowania robót nr (...) za etap realizacji prac – marzec 2018 roku, gdzie kwotę do zafakturowania za roboty określono na 198400 zł brutto, wartość kaucji krótkoterminowej na 9920 zł i wartość obciążeń do potrącenia na 1708,22 zł brutto. Na podstawie protokołu podwykonawcy wystawili fakturę VAT nr (...) na kwotę 198400 zł, z czego generalny wykonawca zatrzymał kwotę 9920 zł na zabezpieczenie należytego wykonania robót.

W dniu 25 kwietnia 2018 roku generalny wykonawca przelał na konto podwykonawców kwotę 186771,78 zł z tytułu „ (...)”.

(dowód: bezsporne;

protokół stanu zaawansowania robót z dnia 30.03.2018 roku – k. 179-180;

faktura VAT nr (...) – k. 35;

potwierdzenie płatności – k. 35v)

W dniu 30 kwietnia 2018 roku podwykonawcy wystawili generalnemu wykonawcy fakturę VAT nr (...) na kwotę 193000 zł, płatną do dnia 30 maja 2018 roku. Płatność z tego tytułu została dokonana przez generalnego wykonawcę w dniach 13 czerwca 2018 roku w kwocie 100000 zł oraz 6 czerwca 2018 roku w kwocie 81134,77 zł, z czego generalny wykonawca zatrzymał 9650 zł na zabezpieczenie należytego wykonania robót. Oświadczeniem z dnia 30 kwietnia 2018 roku podwykonawcy wskazali, że wynagrodzenie należne jej od generalnego wykonawcy za wykonanie umowy podwykonawczej w kwocie brutto 2820000 zł zostało zapłacone w części obejmującej kwotę 1049545,50 zł. Do zapłaty pozostała jeszcze kwota 198400 zł objęta fakturą nr (...), której termin płatności upływał w dniu 29 maja 2018 roku oraz kwota w wysokości 1577454,50 zł, która nie została jeszcze zafakturowana, lecz zostanie objęta fakturą wstawioną do dnia 30 października 2018 roku.

(dowód: bezsporne;

faktura VAT nr (...) – k. 36;

potwierdzenia płatności – k. 36v-37;

oświadczenie z dnia 30.04.2018 roku – k. 166)

W dniu 30 maja 2018 roku został sporządzony protokół stanu zaawansowania robót nr (...) za etap realizacji prac – maj 2018 roku, w którym wartość robót do zafakturowania została określona na 205250 zł brutto, kaucja krótkoterminowa na 10262,50 zł, a wartość obciążeń do potrącenia na 1767,20 zł brutto. Na podstawie protokołu podwykonawcy wystawili fakturę VAT nr (...) na kwotę 205250 zł, z czego generalny wykonawca zatrzymał kwotę 10262,50 zł na zabezpieczenie należytego wykonania robót.

W dniu 26 czerwca 2018 roku generalny wykonawca przelał na konto podwykonawców kwotę 194928,52 zł z tytułu „ (...)”. Oświadczeniem z dnia 30 maja 2018 roku podwykonawcy wskazali, że wynagrodzenie należne im od generalnego wykonawcy za wykonanie umowy podwykonawczej w kwocie brutto 2820000 zł zostało zapłacone w części obejmującej kwotę 1049545,50 zł. Do zapłaty pozostała jeszcze kwota 193000 zł objęta fakturą nr (...), której termin płatności upływał w dniu 5 czerwca 2018 roku, kwota 205250 zł objęta fakturą nr (...), której termin płatności upływał w dniu 3 lipca 2018 roku oraz kwota w wysokości 1372204,50 zł, która nie została jeszcze zafakturowana, lecz zostanie objęta fakturą wstawioną do dnia 30 października 2018 roku.

(dowód: bezsporne;

protokół stanu zaawansowania robót z dnia 30.05.2018 roku – k. 177-178;

faktura VAT nr (...) – k. 37v;

oświadczenie z dnia 30.05.2018 roku – k. 183;

potwierdzenie płatności – k. 38)

W dniu 29 czerwca 2018 roku został sporządzony protokół stanu zaawansowania robót nr (...) za następny etap realizacji prac – czerwiec 2018 roku, w którym wartość robót do zafakturowania określono na 239050 zł brutto, wysokość kaucji krótkoterminowej na kwotę 11952,50 zł, a wartość obciążeń do potrącenia na 2058,22 zł brutto. Na podstawie protokołu podwykonawcy wystawili fakturę VAT nr (...) na kwotę 239050 zł z czego generalny wykonawca zatrzymał kwotę 11952,50 zł na zabezpieczenie należytego wykonania robót. Oświadczeniem z dnia 2 lipca 2018 roku podwykonawcy wskazali, że wynagrodzenie należne im od generalnego wykonawcy za wykonanie umowy podwykonawczej w kwocie brutto 2820000 zł zostało zapłacone w części obejmującej kwotę 1447795,50 zł. Do zapłaty pozostała jeszcze kwota 239050 zł objęta fakturą nr (...), której termin płatności upływał w dniu 24 lipca 2018 roku oraz kwota w wysokości 1133154,50 zł, która nie została jeszcze zafakturowana, lecz zostanie objęta fakturą wstawioną do dnia 30 października 2018 roku.

W dniu 26 lipca 2018 roku inwestor przelał na konto podwykonawców kwotę 225039,28 zł z tytułu „dyspozycja zapłaty od (...)”.

(dowód: bezsporne;

protokół stanu zaawansowania robót z dnia 29.06.2018 roku – k. 171-172;

faktura VAT nr (...) – k. 38v;

oświadczenie z dnia 2.07.2018 roku – k. 168;

potwierdzenie płatności – k. 39)

W dniu 31 lipca 2018 roku został sporządzony protokół stanu zaawansowania robót nr (...) za kolejny etap realizacji prac – lipiec 2018 roku, w którym określono wartość robót do zafakturowania na kwotę 171250 zł brutto, kaucję krótkoterminową na 8562,50 zł, a wartość obciążeń do potrącenia na 1474,46 zł brutto. Na podstawie protokołu podwykonawcy wystawili fakturę VAT nr (...) na kwotę 171250,00 zł, z czego generalny wykonawca zatrzymał kwotę 8562,50 zł na zabezpieczenie należytego wykonania robót.

W dniu 28 sierpień 2018 roku generalny wykonawca przełał na konto podwykonawców kwotę 161213,04 zł z tytułu „ (...)”. Oświadczeniem z dnia 1 sierpnia 2018 roku podwykonawcy wskazali, że należne im od generalnego wykonawcy wynagrodzenie za wykonanie umowy podwykonawczej w kwocie brutto 2820000 zł zostało zapłacone w części obejmującej kwotę 1686845,50 zł. Do zapłaty pozostała jeszcze kwota 171250 zł objęta fakturą nr (...), której termin płatności upływał w dniu 28 sierpnia 2018 roku, oraz kwota w wysokości 961904,50 zł, która nie została jeszcze zafakturowana, lecz zostanie objęta fakturą wystawioną do dnia 30 października 2018 roku.

(dowód: bezsporne;

protokół stanu zaawansowania robót z dnia 31.07.2018 roku – k. 173-174;

faktura VAT nr (...) – k. 39v;

oświadczenie z dnia 1.08.2018 roku – k. 163;

potwierdzenie płatności – k. 40)

W dniu 31 sierpnia 2018 roku podwykonawcy wystawili generalnemu wykonawcy fakturę VAT nr (...) na kwotę 233464,72 zł, płatną do dnia 21 września 2018 roku. Płatność z tego tytułu została dokonana przez inwestora w dniu 12 października 2018 roku w kwocie 233464,72 zł z tytułu zapłaty z tytułu solidarnej odpowiedzialności za (...) S.A. FV (...) (z zastrzeżeniem zwrotu).

(dowód: bezsporne;

faktura VAT nr (...) – k. 40v;

potwierdzenia płatności – k. 41)

W dniu 28 września 2018 roku został sporządzony protokół stanu zaawansowania robót nr (...) za następny etap realizacji prac – wrzesień 2018 roku, w którym wartość robót do zafakturowania określono na 207550 zł brutto, wysokość kaucji krótkoterminowej na 10377,50 zł, a wartość obciążeń do potrącenia na 1787,01 zł brutto. Na podstawie protokołu podwykonawcy wystawili fakturę VAT nr (...) na kwotę 207550 zł.

W dniu 9 listopada 2018 roku inwestor przełał podwykonawcom kwotę 193405,49 zł z tytułu „zapłata za (...) S.A. (...) z zastrzeżeniem zwrotu”. Ponadto generalny wykonawca zatrzymał kwotę 10377,50 zł na zabezpieczenie należytego wykonania robót. Oświadczeniem z dnia 9 października 2018 roku podwykonawcy wskazali, że wynagrodzenie należne im od generalnego wykonawcy za wykonanie umowy podwykonawczej w kwocie brutto 2820000 zł zostało zapłacone w części obejmującej kwotę 1858095,50 zł, a do zapłaty pozostała jeszcze kwota 248000 zł objęta fakturą nr (...), której termin płatności upływał w dniu 25 września 2018 roku, kwota 207550 zł objęta fakturą nr (...), której termin płatności upływał w dniu 30 października 2018 roku oraz kwota w wysokości 506354,50 zł, która nie została jeszcze zafakturowana, lecz zostanie objęta fakturą wystawioną do dnia 30 października 2018 roku.

Ponadto w oświadczeniu tym wskazano, że kwota wynagrodzenia w wysokości 10377,50 zł, wpłacona przez podwykonawców/potrącona przez generalnego wykonawcę z tytułu udzielonego mu przez podwykonawców

zabezpieczenia należytego wykonania umowy w okresie wykonania robót i w okresie gwarancji jakości i rękojmi, winna być zwrócona podwykonawcom w części 5%, zaś po upływie okresu rękojmi/gwarancji – w części 2,5%.

(dowód: bezsporne;

protokół stanu zaawansowania robót z dnia 28.09.2018 roku – k. 175-176;

faktura VAT nr (...) – k. 41v;

oświadczenie z dnia 9.10.2018 roku – k. 192;

potwierdzenie płatności – k. 42)

W dniu 9 listopada 2018 roku został sporządzony protokół stanu zaawansowania robót nr (...) za kolejny etap realizacji prac – październik 2018 roku, w którym wartość robót do zafakturowania określono na 124000 zł brutto, wysokość kaucji krótkoterminowej na 6200 zł, a wartość obciążeń do potrącenia na 868 zł. Nadto w dokumencie tym wskazano, że w związku z rozwiązaniem umowy oznaczonej w warunkach umownych od wynagrodzenia wskazanego w wykazie wykonanych robót w pozycji (...) kolumna (...) zostanie obliczona/skorygowana kaucja długoterminowa stanowiąca wskazany w protokole-ofercie podwykonawców procent przedmiotowego wynagrodzenia w wysokości 60941,14 zł.

Na podstawie protokołu podwykonawcy wystawili fakturę VAT nr (...) na kwotę 124000 zł, z czego generalny wykonawca zatrzymał kwotę 6200 zł na zabezpieczenie należytego wykonania robót oraz kwotę 69698,96 zł z tytułu kaucji długoterminowej.

W dniu 11 grudnia 2018 roku inwestor dokonał płatności na rzecz podwykonawców w kwocie 55791,22 zł z tytułu „zapłata z tytułu solidarnej odpowiedzialności za (...) S.A. FV (...)”. Oświadczeniem z dnia 9 listopada 2018 roku podwykonawcy wskazali, że należne im od generalnego wykonawcy wynagrodzenie za wykonanie umowy podwykonawczej w kwocie brutto 2820000 zł zostało zapłacone w części obejmującej kwotę 1858095,50 zł, a do zapłaty pozostała jeszcze kwota 124000 zł, objęta fakturą nr (...), której termin płatności upływał w dniu 4 grudnia 2018 roku oraz kwota 207550 zł, objęta fakturą nr (...), której termin płatności upływał w dniu 30 października 2018 roku. Ponadto w oświadczeniu wskazano, że kwota kaucji w wysokości 105304,77 zł wpłacona przez podwykonawców/potrącona przez generalnego wykonawcę z tytułu udzielonego mu przez podwykonawców zabezpieczenia należytego wykonania umowy w okresie wykonania robót i w okresie gwarancji jakości i rękojmi, winna być zwrócona podwykonawcom w części 5%, zaś po upływie okresu rękojmi/gwarancji – w części 2,5%.

(dowód: bezsporne;

protokół stanu zaawansowania robót z dnia 9.11.2018 roku – k. 44-45, 169-170;

faktura VAT nr (...) – k. 42v;

oświadczenie z dnia 9.11.2018 roku – k. 165;

potwierdzenia płatności – k. 43)

W piśmie z dnia 24 października 2018 roku inwestor poinformował podwykonawców, że w dniu 24 października 2018 roku odstąpił od umowy nr (...)// (...) z dnia 2 czerwca 2017 roku, zawartej z generalnym wykonawcą, dotyczącej realizacji przedsięwzięcia inwestycyjnego w postaci budowy budynków mieszkalnych wielorodzinnych przy ul. (...) we W..

W piśmie z dnia 29 października 2018 roku podwykonawcy poinformowali generalnego wykonawcę, że odступują od umowy z dniem 29 października 2018 roku.

(dowód: bezsporne;

pismo z dnia 24.10.2018 roku – k. 46v;

oświadczenie o odstąpieniu od umowy z dnia 29.10.2018 roku – k. 46)

W dniu 20 grudnia 2018 roku została ogłoszona upadłość (...) S.A. w O..

W dniu 2 listopada 2018 roku inwestor zawarł z podwykonawcami umowę nr (...) o roboty ogólnobudowlane. Przedmiotem umowy była realizacja przez podwykonawców kompleksowego wykonania wewnętrznych instalacji wodno-kanalizacyjnych, instalacji kanalizacji deszczowej (...), instalacji c.o., zabezpieczeń p.poż. wraz z dostawą i montażem urządzeń, w tym odwodnień liniowych w garażach dla potrzeb budowy budynków A1 i A1 przy ul. (...) w ramach inwestycji pod nazwą: „Zespół budynków mieszkalnych wielorodzinnych A1, A2, A3, A4, A55 z garażami podziemnymi, lokalami usługowymi w parterze A4, zagospodarowaniem terenu oraz niezbędną infrastrukturą przy ul. (...) we W.”. Podwykonawcy oświadczyli, że akceptują stan materiałowy wskazany podczas inwentaryzacji z dnia 31 października 2018 roku. Szczegółowy zakres prac został określony w umowie jako kompleksowe dokończenie realizacji prac wskazanych w protokole-ofercie podwykonawców nr (...) z dnia 18 lipca 2017 roku. Termin rozpoczęcia prac strony ustaliły na dzień 2 listopada 2018 roku, a termin zakończenia robót budynku A1 na dzień 30 listopada 2018 roku, budynku (...) na dzień 15 grudnia 2018 roku. W umowie wskazano, że za kompleksową realizację przedmiotu umowy strony ustaliły wynagrodzenie ryczałtowe w wysokości 382354,50 zł netto. Zastrzeżono także, że podwykonawcy będą odpowiedzialni wobec wykonawcy z tytułu ustawowej rękojmi za wady (fizyczne i prawne) przedmiotu umowy, wykonane przez podwykonawców w ramach realizacji przedmiotowej umowy inwestycji na zlecenie (...) S.A. przed zawarciem niniejszej umowy. Rękojmia w przypadku wad fizycznych miała wynosić sześć lat. Podwykonawcy udzielili również wykonawcy gwarancji jakości na wszelkie prace i materiały wykonane w ramach inwestycji w okresie sześciu lat.

W dniu 18 marca 2019 roku sporządzony został protokół odbioru kompleksowego wykonania wewnętrznych instalacji wodno-kanalizacyjnych, instalacji kanalizacji deszczowej (...), instalacji c.o., zabezpieczeń p.poż wraz z dostawą i montażem urządzeń w tym odwodnień liniowych w garażu dla potrzeb budynków (...) przy C. zgodnie z umową nr (...) z dnia 2 listopada 2018 roku.

(dowód: bezsporne;

protokół odbioru końcowego z dnia 18.03.2019 roku – k. 54;

umowa z dnia 2.11.2018 roku – k. 49-53)

W dniu 14 grudnia 2018 roku podwykonawcy oświadczyli, że nie uznają potrącenia z wartości ostatniej faktury wystawionej dla generalnego wykonawcy (faktury przejściowej) w kwocie 60941,14 zł, wskutek rozwiązania umowy z generalnym wykonawcą.

(dowód: bezsporne;

pismo z dnia 14.12.2018 roku – k. 101-102)

W piśmie z dnia 29 maja 2019 roku podwykonawcy wezwali inwestora do natychmiastowej zapłaty kwoty 121882,28 zł z tytułu zwrotu zatrzymanego wynagrodzenia na zabezpieczenie należytego wykonania robót zgodnie z postanowieniami umowy z dnia 18 lipca 2017 roku nr (...) na wykonanie robót budowlanych dla generalnego wykonawcy, pod rygorem skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego.

W odpowiedzi inwestor odmówił zapłaty.

(dowód: bezsporne;

wezwanie do zapłaty z odpowiedzią – k. 161-162)

Podwykonawcy na podstawie art. 647¹ k.c. wystąpili z powództwem przeciwko inwestorowi o zwrot kwoty 109482,27 zł zatrzymanego wynagrodzenia z tytułu kaucji krótkoterminowej.

Wyrokiem z dnia 26 lutego 2021 roku Sąd Okręgowy we Wrocławiu, Wydział X Gospodarczy (w sprawie o sygn. akt X GC 463/20) uwzględnił żądanie pozwu.

Wniesiona przez inwestora apelacja została oddalona wyrokiem Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu, Wydziału I Cywilnego z dnia 20 sierpnia 2021 roku (w sprawie o sygnaturze I AGa 161/21).

(dowód: bezsporne;

wyroki z 26.02.2021 roku i z 20.08.2021 roku z uzasadnieniami – k. 55-70)

W piśmie z dnia 28 sierpnia 2021 roku podwykonawcy wezwali inwestora do natychmiastowej zapłaty kwoty dochodzonej pozwem.

(dowód: bezsporne;

wezwanie do zapłaty – k. 48)

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo w całości zasługiwało na uwzględnieniu.

Powodowie domagali się od strony pozwanej zapłaty kwoty 60941,14 zł, zatrzymanej części wynagrodzenia z tytułu kaucji długoterminowej. Strona pozwana odmówiła zapłaty kwestionując swoją odpowiedzialność w tym zakresie. Bezsporne w niniejszej sprawie było podpisanie (zawarcie) przez strony umów, których przedmiotem było wykonanie robót budowlanych. Istota sporu w niniejszej sprawie sprowadzała się natomiast do tego, czy strona pozwana była zobowiązana do zapłaty kwoty dochodzonej pozwem.

Trzeba w tym miejscu przypomnieć, że postępowanie cywilne ma charakter kontradyktoryjny, czego wyrazem jest przede wszystkim dyspozycja art. 232 k.p.c., określająca obowiązek stron do wskazywania dowodów dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne, co z kolei jest potwierdzeniem reguły zawartej w art. 6 k.c., wyznaczającej sposób rozłożenia ciężaru dowodu. Podkreślić należy, że zasady art. 6 k.c. i 232 k.p.c. nie określają jedynie zakresu obowiązku zgłaszania dowodów przez strony, ale rozumiane muszą być przede wszystkim i w ten sposób, że strona, która nie przytoczyła wystarczających dowodów na poparcie swych twierdzeń ponosi ryzyko niekorzystnego dla siebie rozstrzygnięcia, o ile ciężar dowodu co do tych okoliczności na niej spoczywał. Zaznaczyć także należy, że nie jest rzeczą Sądu poszukiwanie za stroną dowodów przez nią nie wskazanych, mających na celu udowodnienie jej twierdzeń (tak również Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 17 grudnia 1996 roku, I CKU 45/96, OSNC 1997, nr 6-7, poz. 76). Dopuszczenie dowodów z urzędu jest bowiem prawem, a nie obowiązkiem Sądu, z którego to prawa powinien szczególnie ostrożnie korzystać, tak by swym działaniem nie wspierał żadnej ze stron procesu. Faktycznie działanie Sądu z urzędu powinno ograniczać się tylko do sytuacji, gdy strona działa bez fachowego pełnomocnika i dodatkowo jest nieporadna. Z zasady nie dotyczy to więc przedsiębiorcy, którego profesjonalizm powinien obejmować także sferę funkcjonowania w obrocie prawnym.

Wobec powyższego należy stwierdzić, że zgodnie z ogólną regułą, wyrażoną w art. 6 k.c. i art. 232 k.p.c., ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z tego faktu wywodzi skutki prawne. Wskazana zasada oznacza, że powód składając pozew powinien udowodnić fakty, które w jego ocenie świadczą o zasadności powództwa. Udowodnienie faktów może nastąpić przy pomocy wszelkich środków dowodowych przewidzianych przez kodeks postępowania cywilnego. Nie ulega także wątpliwości, że co do zasady to na powodzie spoczywa ciężar udowodnienia twierdzeń zawartych w pozwie, bowiem to on domaga się zapłaty i powinien udowodnić zasadność swojego roszczenia. Reguła dotycząca ciężaru dowodu nie może być jednak pojmowana w ten sposób, że ciąży on zawsze na powodzie. W

zależności od rozstrzyganych w procesie kwestii faktycznych i prawnych ciężar dowodu co do pewnych faktów będzie spoczywał na powodzie, co do innych z kolei – na pozwanym.

Nie ulega przy tym wątpliwości, że w niniejszej sprawie co do zasady to na powodach spoczywał ciężar udowodnienia istnienia dochodzonego w pozwie roszczenia.

Trzeba w tym miejscu podkreślić, że roszczenie powodów dotyczące wynagrodzenia za wykonane roboty budowlane (w tym w zakresie kaucji), stanowiło już przedmiot sądowego rozpoznania i rozstrzygnięcia. W prawomocnych wyrokach Sądu Okręgowego we Wrocławiu z dnia 26 lutego 2021 roku (w sprawie o sygn. akt X GC 453/20) oraz Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 20 sierpnia 2021 roku (w sprawie o sygn. akt I AGa 161/21) Sąd przesądził już bowiem kwestię skuteczności i ważności łączących strony umów uznając, że roszczenie powodów z tytułu wynagrodzenia (kaucji krótkoterminowej) było w pełni prawidłowe, dopuszczalne i skuteczne, a co za tym idzie, spowodowało, że roszczenia formułowane przez powodów zasługiwały na uwzględnienie. Nie ulega przy tym wątpliwości, że stan faktyczny w obu sprawach był co do zasady identyczny.

Nie ulega przy tym wątpliwości, że w takiej sytuacji w niniejszej sprawie miała zastosowanie wynikająca z art. 365 §1 k.p.c. zasada mocy wiążącej prawomocnego wyroku sądowego. Zgodnie z powyższym przepisem orzeczenie prawomocne wiąże nie tylko strony i sąd, który je wydał, lecz również inne sądy i organy państwowe. W praktyce oznacza to, że sąd obowiązany jest uznać, że kwestia prawna, która była już przedmiotem rozstrzygnięcia w innej sprawie, a która ma znaczenie prejudycjalne w sprawie przez niego rozpoznawanej, kształtuje się tak, jak to przyjęto w prawomocnym wcześniejszym wyroku. W przeciwnym razie wyroki sądowe miałyby walor jedynie opiniujący, a nie stanowczy. Tym samym skutkiem zasady mocy wiążącej prawomocnego wyroku jest to, że przesądzenie we wcześniejszym wyroku kwestii o charakterze prejudycjalnym oznacza, że w procesie późniejszym ta kwestia nie może być już w ogóle badana. Chodzi tu zatem o ograniczenie dowodzenia faktów (objętych prejudycjalnym orzeczeniem), a nie tylko o ograniczenie poszczególnych środków dowodowych. Stanowisko takie zajął także Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 12 lipca 2002 roku, V CKN 1110/00, LEX nr 74492.

Tym samym skoro kwestia ważności, dopuszczalności i skuteczności wskazanych w pozwie umów (oraz wynagrodzenia żadanego na ich podstawie) została już przesądzona prawomocnymi wyrokami z dnia 26 lutego 2021 oraz 30 sierpnia 2021 roku, to w toczącym się (niniejszym) postępowaniu (sprawie), które w istocie dotyczyło tożsamyh roszczeń, nie można było dowodzić innych okoliczności (powołując się na te same argumenty).

Dodatkowo nowe twierdzenia i dowody podnoszone przez strony podlegają prekluzji w zakresie, w którym mogły być zgłoszone w postępowaniu prowadzonym przed Sądami Okręgowym i Apelacyjnym we W..

Jak już wyżej wskazano zgodnie z art. 365 §1 k.p.c. orzeczenie prawomocne wiąże nie tylko strony i sąd, który je wydał, lecz również inne sądy oraz inne organy państwowe i organy administracji publicznej, a w wypadkach przewidzianych w ustawie także inne osoby. Trzeba przy tym podkreślić, że co do zasady moc wiążąca wyroku dotyczy związania treścią jego sentencji, a nie uzasadnienia (tak na przykład Sąd Najwyższy w wyrokach z dnia 17 grudnia 1976 roku, III PR 187/76, OSP 1978, nr 3, poz. 45; z dnia 13 października 2005 roku, I CK 217/05, LEX nr 187004 czy z dnia 13 stycznia 2000 roku, II CKN 655/98, LEX nr 51062). Nie ulega jednak wątpliwości, że w niektórych przypadkach doniosłe i wiążące mogą być również motywy rozstrzygnięcia zawarte w uzasadnieniu orzeczenia (tak również Sąd Najwyższy w wyrokach z dnia 15 lutego 2007 roku, II CSK 452/06, OSNC-ZD 2008, nr 1, poz. 20; z dnia 8 marca 2010 roku, II PK 258/09, LEX nr 589980; z dnia 29 września 2011 roku, IV CSK 652/10, LEX nr 1129162 czy w uchwale z dnia 4 grudnia 2009 roku, III CZP 97/09, OSNC 2010, nr 6, poz. 88). Sąd nie jest bowiem związany ustaleniami wynikającymi z uzasadnienia orzeczenia jedynie w takim zakresie, w jakim nie miały one znaczenia dla rozstrzygnięcia zawartego w wyroku. Jest natomiast związany wskazanymi w uzasadnieniu ustaleniami, mającymi wpływ na końcowe rozstrzygnięcie, w szczególności ustaleniami prejudycjalnymi, których skutkiem było wydanie określonego wyroku (tak też Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 12 marca 2003 roku, III CZP 97/02, OSNC 2003, nr 12, poz. 160).

Należy także wskazać, że co do zasady prawomocność materialna orzeczenia wyraża się w nakazie przyjmowania przez Sądy rozstrzygające inne sprawy, że w danej sytuacji stan prawny przedstawia się tak, jak to wynika z wcześniejszego

orzeczenia Sądu, przy czym również dla określenia granic prawomocności materialnej orzeczenia mogą mieć znaczenie wskazane wyżej okoliczności objęte jego uzasadnieniem (tak na przykład Sąd Najwyższy w wyrokach z dnia 15 lutego 2007 roku, II CSK 452/06, OSNC-ZD 2008, nr 1, poz. 20 i z dnia 19 października 2012 roku, V CSK 485/11, LEX nr 1243099).

Biorąc zatem powyższe okoliczności pod uwagę prawomocność materialna wyroków Sądu Okręgowego we Wrocławiu z dnia 26 lutego 2021 roku oraz Sądu Apelacyjnego z dnia 30 sierpnia 2021 roku (wydanych w sprawach o sygn. akt X GC 463/20 oraz I AGa 161/21) oznacza, że wyroki te nie mogą zostać zmienione ani uchylone, a w sprawie o niemal tożsame roszczenia, wynikające z tego samego stosunku prawnego, nie jest możliwe odmienne uregulowanie i ocenienie tego samego stosunku prawnego (w tych samych okolicznościach faktycznych i prawnych) między tymi samymi stronami. Oznacza to tym samym, że Sąd nie może, w niezmienionych okolicznościach, orzec odmiennie o ważności i skuteczności umów będących przedmiotem rozpoznania oraz dopuszczalności i wysokości wynikającego z niej wynagrodzenia (tak również Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 29 marca 1994 roku, III CZP 29/94, LEX nr 84472 czy w wyroku z dnia 24 października 2013 roku, IV CSK 62/13, LEX nr 1396775).

Niezależnie od powyższego w ocenie Sądu zarzuty strony pozwanej były nieuzasadnione.

W konsekwencji Sąd rozpoznający niniejszą sprawę był związany ustaleniami i oceną prawną dokonaną przez Sąd Okręgowy we Wrocławiu w sprawie o sygn. akt X GC 463/20, a w szczególności oceną, że umowa pomiędzy powodami a (...) S.A. w O. w zakresie obowiązku uiszczenia przez powodów kaucji na zabezpieczenie roszczeń nie była wykonywana, a zatrzymane przez (...) S.A. kwoty z tytułu zarówno kaucji krótkoterminowej, jak również długoterminowej stanowiły część wynagrodzenia powodów, co powodowało, że strona pozwana, na podstawie art. 647¹ §1 i 5 k.c., była zobowiązana do zapłaty wynagrodzenia należnego powodom.

Biorąc zatem wszystkie powyższe okoliczności pod uwagę (a przede wszystkim ustalenia poczynione przez Sąd Okręgowy we Wrocławiu w prawomocnie zakończonej sprawie X GC 463/20) należało uznać, że roszczenie powodów w całości zasługiwało na uwzględnienie.

Ustalając stan faktyczny i wydając rozstrzygnięcie w niniejszej sprawie Sąd oparł się na przedstawionych przez strony dokumentach prywatnych, których treść co do zasady nie była kwestionowana. Sąd na podstawie art. 235² §1 pkt 2 i 5 k.p.c. w zw. z art. 299 k.p.c. oddalił jedynie wniosek powodów o dopuszczenie dowodu z przesłuchania stron oraz na podstawie art. 235² §1 pkt 2 i 5 k.p.c. wniosek strony pozwanej o dopuszczenie dowodu z zeznań świadka K. J., jako nieistotne dla rozstrzygnięcia (w szczególności z uwagi na wskazany wyżej art. 365 k.p.c.).

Zgodnie z art. 481 §1 k.c. jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Nie ulega przy tym wątpliwości, że strona pozwana w żaden sposób nie wykazała, aby początkowa data naliczania odsetek ustawowych za opóźnienie powinna być z jakichkolwiek przyczyn inna.

Biorąc zatem wszystkie powyższe okoliczności pod uwagę roszczenie powodów w całości zasługiwało na uwzględnienie. Dlatego też na podstawie umów będących podstawą powództwa w zw. z art. 365 k.p.c., a także art. 647¹ k.c. oraz art. 481 k.c. i art. 455 k.c. orzeczono jak w punkcie I wyroku.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c., zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw. Mając na względzie wynik sprawy powodom należał się zwrot kosztów procesu, na które złożyły się opłata sądowa od pozwu w wysokości 3048 zł oraz koszty zastępstwa procesowego w wysokości 5400 zł, ustalone zgodnie z §2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. 2015, poz. 1800 ze zm.) w brzmieniu obowiązującym w niniejszej sprawie.